

Raadsvoorstel

Agendapunt	12
Raadsvergadering	10 juni 2026
Portefeuillehouder	J. van Egmond
Begrotingsprogramma	Programma 1 Inwoners, 4.1 Veiligheid
Onderwerp	Zienswijze ontwerpjaarstukken 2025 en ontwerpbegroting 2027 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Zaak/document nr.	GZDGTL2587252

Besluit om:

1. door middel van de bijgevoegde brief een zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid over de ontwerpjaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027.

Inleiding

Op 31 maart 2026 heeft u de ontwerpjaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027 van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna VRGZ) ontvangen. In de jaarstukken wordt u geïnformeerd over de financiële en inhoudelijke resultaten over 2025, evenals over de mate waarin de gestelde doelen zijn gerealiseerd. In de ontwerpbegroting 2027 zijn de beleidsvoornemens en de bijbehorende financiële kaders voor de komende periode uitgewerkt. U wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op deze stukken.

In het kader van de regionale pilot *Grip op gemeenschappelijke regelingen* zijn ambtelijk algemene uitgangspunten opgesteld voor het indienen van zienswijzen op begrotingen en jaarstukken van gemeenschappelijke regelingen. Deze uitgangspunten zijn erop gericht de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken en meer uniformiteit en samenhang aan te brengen in de zienswijzen. De voorliggende conceptzienswijze is opgesteld met inachtneming van deze uitgangspunten.

In de voorliggende conceptzienswijze wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

- Samenwerking met de raad
- Taakstelling
- Indexering
- Ontwerpjaarstukken 2025 (resultaatbestemming, reserves en structurele tekorten)
- Ontwerpbegroting 2027 (stijgende opgaven versus middelen, bestuurlijke keuzes, maatschappelijke weerbaarheid, splitsing bedrijfsvoering VRGZ-GGD en Regionaal Beleidsplan)

Beoogd effect

De zienswijze versterkt de kaderstellende rol van de raad, benadrukt de druk op basistaken en reserves en draagt bij aan een evenwichtige afweging tussen wettelijke taken, nieuwe opgaven en de financiële positie van gemeenten.

Toekomstvisie Tiel

Om Tiel een duurzame toekomst te geven, omarmen we de 17 wereldwijde duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, waaronder het werken aan een leefbare en veilige leefomgeving.

Collegeprogramma of programmabegroting

Samenwerken doen we niet alleen met onze inwoners en maatschappelijke partners, maar ook met medeoverheden. Als gemeente nemen we deel aan verschillende samenwerkingsverbanden om kennis uit te wisselen over actuele ontwikkelingen en uitdagingen. Onze ambitie is hierin een voortrekkersrol te nemen die past bij onze toekomstvisie. Wij vinden het belangrijk om 'samen' doelen te bereiken.

Global goals

De VRGZ draagt bij aan Global Goal nummer 17. Partnerschap aangaan om doelen te bereiken. De VRGZ is bij uitstek een partnerschap in de regio waarin gemeenten gezamenlijk wettelijke taken uitvoeren middels een beleidsarme manier.

Argumenten

1.1 Gezamenlijke uitgangspunten richting de GR'en versterkt bestuurlijke grip

Binnen de regio is afgesproken om bij het opstellen van concept-zienswijzen gezamenlijke uitgangspunten te hanteren. Deze uitgangspunten hebben betrekking op de samenwerking met de raad, taakstelling en indexering. Door in regionaal verband gezamenlijk op te trekken, wordt de bestuurlijke grip op de gemeenschappelijke regelingen versterkt.

1.2 Beide reserves komen onder de minimale norm uit en het weerstandsvermogen is ontoereikend om de risico's af te dekken

VRGZ sluit af met een negatief resultaat. Tekorten worden nu incidenteel opgevangen, maar dit is niet houdbaar. Ondanks de toename van de gemeentelijke bijdrage blijven de reserves van zowel de RAV als C&R ver onder de minimale norm en streefwaarde. In 2025 is voorgesteld om het negatieve resultaat van het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) ten laste te brengen van de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding. Met de voorgestelde onttrekking aan de algemene reserve bedraagt deze 3.040.000 euro en deze is lager aan de vastgestelde norm van 5% van de baten. Ten aanzien van de risico's en het weerstandsvermogen wordt opgemerkt dat de ratio tussen weerstandscapaciteit en risico's 0,83 is (was in de jaarrekeningen 2023 en 2024 respectievelijk 0,80 en 0,78). Het weerstandsvermogen voor C&R is dus ontoereikend om de risico's af te dekken. Naarmate de risico's zich voordoen zullen er bezuinigingsmaatregelen moeten worden getroffen of wordt de gemeentelijke bijdrage hoger. De resultaatbestemming lost de onderliggende financiële spanning niet structureel op en we willen VRGZ wijzen op dit risico via deze zienswijze.

1.3 De ontwerpbegroting 2027 laat toenemende druk zien op basistaken en vraagt om versteviging van de positionering van het Algemeen Bestuur (AB) van VRGZ en een realistisch nieuw Regionaal Beleidsplan

Basistaken komen onder druk te staan door autonome ontwikkelingen, extreme prijsstijgingen en onvoldoende compensatie, terwijl maatschappelijke opgaven en veiligheidsrisico's juist toenemen. Dit is in lijn met rode draad van stijgende opgaven versus onvoldoende middelen. Het is van belang dat de paraatheid en basistaken worden beschermd en dat er binnen nieuw beleid de bestuurlijke risico's inzichtelijk worden gemaakt zodat er ruimte is voor bestuurlijke keuzes. Het advies aan de VRGZ is dan ook om dit mee te nemen bij het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2028-2031 dat momenteel wordt opgesteld, waarin realistische en uitvoerbare opgaven geformuleerd moeten worden met expliciete aandacht voor de financiële positie van gemeenten en actuele maatschappelijke en geopolitieke ontwikkelingen. Dit versterkt de positionering van het AB, zodat het beter in staat is richting te geven aan en te sturen op deze keuzes. Daarmee kan de VRGZ-organisatie worden bestendigd.

1.4 Aandacht voor financiële uitgangspunten van gemeenten op GR'en blijft noodzakelijk

De gemeenteraad heeft eerder een taakstelling van 1,5% voor 2027 vastgesteld. Hoewel hier in de zienswijze op de Kaderbrief 2027 aandacht voor is gevraagd is deze taakstelling in de ontwerpbegroting 2027 van de VRGZ, met heldere onderbouwing, niet verwerkt. De VRGZ geeft aan dat het doorvoeren van bezuinigingen onwenselijk en onverantwoord wordt geacht in relatie tot de maatschappelijke opgaven, zorgwekkende ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en de gevolgen voor de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening. Hoewel de motivatie helder is beschreven betekent dit dat de financiële opgave bij gemeenten blijft liggen.

1.5 Nieuwe ontwikkelingen, opgaven en investeringen vragen om duidelijke keuzes en financiële onderbouwing, ook in relatie tot rijksmiddelen

VRGZ staat voor verschillende inhoudelijke opgaven en investeringen. Daarbij is het van belang dat onderscheid wordt gemaakt tussen wettelijke taken, autonome ontwikkelingen en bestuurlijke ambities. Nieuwe ontwikkelingen en investeringen dienen te worden voorzien van een duidelijke financiële onderbouwing inclusief een strategische meerjarenplanning. De VRGZ krijgt te maken met nieuwe taken en opgaven, onder andere op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid en crisisbeheersing. Tegelijkertijd bestaat er onzekerheid over de beschikbaarheid en continuïteit van rijksmiddelen, waaronder de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Het is van belang dat structurele uitgaven niet worden gebaseerd op onzekere of incidentele middelen en dat er duidelijkheid is over de financiële dekking van nieuwe taken. Daarnaast is het van belang VRGZ te blijven verzoeken actief bij het Veiligheidsberaad de noodzaak van aanvullende financiering onder de aandacht te blijven brengen. Defensie ontvangt aanvullende middelen van de Rijksoverheid, de VRGZ niet. Tegelijkertijd worden er uitzettingen bij gemeenten gevraagd, wat leidt tot een disbalans. Hiermee komt de democratische legitimiteit onder druk te staan, aangezien het Rijk onderwerpen landelijk oplegt en deze onderwerpen bij gemeenten worden afgewenteld.

1.6 De financiële gevolgen van de ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ-GGD zijn nog onduidelijk

De financiële gevolgen van de voorgenomen ontvlechting tussen VRGZ en GGD zijn nog niet volledig inzichtelijk en zullen via een begrotingswijziging volgen. Daarbij is nog onvoldoende duidelijk wat de structurele effecten en frictiekosten zijn en hoe deze verdeeld zullen worden over 2026 en 2027. Het is van belang dat besluitvorming plaatsvindt op basis van een uitgewerkte businesscase, inclusief inzicht in kosten, risico's en scenario's, zodat een goed onderbouwde afweging kan worden gemaakt.

Kanttekeningen

1.1 De zienswijze is niet bepalend voor de uiteindelijke vaststelling

Uw zienswijze wordt door het bestuur van (naam GR) betrokken bij de besluitvorming over de jaarstukken en de begroting. Het algemeen bestuur van (naam GR) is bevoegd de begroting vast te stellen. Het is aan het bestuur van (naam GR) om de zienswijze in de afweging mee te nemen; dit kan er echter ook toe leiden dat (gemotiveerd) van de zienswijze wordt afgeweken.

1.2 We erkennen de noodzaak van investeringen in weerbaarheid en continuïteit in een veranderende wereld

Fysieke incidenten, digitale dreigingen en maatschappelijke ontwrichting vragen om investeringen in een robuuste veiligheidsorganisatie. De VRGZ benadrukt dat het niet versterken van onze basis of het niet opvolgen van landelijke opgaven op het gebied van weerbaarheid leidt tot grotere kwetsbaarheid en uiteindelijk tot hogere maatschappelijke en financiële schade. Proactieve maatregelen zijn daarmee een bestuurlijke verantwoordelijkheid. Een nieuwe robuustere Informatievoorziening-strategie, actief inzetten op het verhogen van maatschappelijke weerbaarheid en het tackelen van continuïteitsvraagstukken zijn hier voorbeelden van. Dit is niet alleen een morele verplichting, maar ook een strategische keuze om de kwaliteit en continuïteit van de organisatie te borgen. Tegelijkertijd vragen wij om volledige transparantie over de structurele kosten en om de basistaken en reserves te beschermen.

Aanpak / uitvoering

Na vaststelling van de zienswijze wordt deze toegezonden aan het dagelijks bestuur van VRGZ. Het bestuur betreft de zienswijze bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en begroting. U wordt door het bestuur van VRGZ geïnformeerd over de wijze waarop uw zienswijze is meegenomen in de definitieve stukken.

Communicatie en participatie

Bij het voorbereiden van de zienswijze zijn ambtelijk algemene uitgangspunten opgesteld met de gemeenten uit de regio. Het kan de kaderstellende en controlerende rol van de raad verder versterken door hier als gemeenteraden onderling verdere afstemming in te zoeken.

Financiën

Jaarrekening 2025

VRGZ sluit 2025 af met een positief resultaat van € 182.000 (na bestemming). Dit resultaat is het saldo van een negatief resultaat bij C&R (- € 158.000) en een positief resultaat bij RAV (+ € 340.000). De totale lasten van het programma C&R bedragen € 67.616.000. Hiervan wordt € 51.544.000 euro gedekt uit gemeentelijke bijdragen. In 2025 is voorgesteld om het negatieve resultaat van het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) ten laste te brengen van de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding. Met de voorgestelde onttrekking aan de algemene reserve bedraagt deze € 3.040.000 en is deze aanzienlijk lager dan de vastgestelde norm van 5% van de baten. De uiteindelijke bijdrage 2025 komt voor gemeente Tiel uit op €3.407.419, conform de begroting. Hoewel het resultaat (na bestemming) positief is komt het algemene reserve van de VRGZ onder druk te staan en kan dit in de toekomst leiden tot een hogere gemeentelijke bijdrage.

Begroting 2027

De bijdrage van Tiel aan de VRGZ stijgt in de meerjarenraming. Voor 2027 bedraagt de bijdrage € 3.984.110 euro en loopt deze verder op in de jaren daarna. De stijging (€ 355.213) wordt veroorzaakt door de reguliere indexering (€ 38.103) en aanvullende kostenontwikkelingen, onder andere voor vastgoed, kapitaallasten materieel, rente, informatievoorziening en autonome ontwikkelingen. Tegelijkertijd bevat de ontwerpbegroting aanvullende kostenontwikkelingen die leiden tot een structurele, jaarlijks oplopende stijging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2027 t/m 2030. Deze kostenontwikkelingen hebben deels een vergelijkbaar karakter als loon- en prijsontwikkelingen en komen boven op de reguliere indexering. De eerder gevraagde taakstelling van 1,5% is niet verwerkt in de ontwerpbegroting 2027 en leidt daarmee niet tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage. De financiële gevolgen van de programmabegroting 2027 worden, na vaststelling door het Algemeen Bestuur van de VRGZ, verwerkt in de gemeentelijke planning- en controlcyclus.

Ook is in april 2026 besloten om de gezamenlijke bedrijfsvoeringsorganisatie van de VRGZ en de GGD te ontvlechten. Dit is een ingrijpend organisatietraject met financiële consequenties waarbij de verwachte frictiekosten gezamenlijk €2.2 miljoen bedragen. De exacte verdeling is nog onbekend en zal via één of meerdere begrotingswijzigingen nog volgen. Het is van belang om de financiële gevolgen van de ontvlechting aandachtig te monitoren en eventuele overschrijdingen tijdig te melden.

De gemeentelijke bijdrage worden volgens een bepaalde systematiek (verdeelsleutel) verdeeld over de gemeenten. In juli 2025 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de verdeling van de gemeentelijke bijdragen vanaf 2027 volledig te baseren op basis van het gemeentefonds (sub cluster crisisbeheersing en brandweer). Tevens is daarbij gekozen voor een ingroeimodel -een niet-lineaire ingroeiperiode van 5 jaar-. Deze gaat in vanaf 2027. Deze ingroeibijdrage is op totaalniveau kostenneutraal opgenomen. De financiële uitzettingen worden met ingang van 2027 conform de nieuwe verdeelsystematiek verwerkt.

Bijlage(n)

1. Raadsbrief ontwerpjaarrekening 2025 en ontwerpbegroting 2027 VRGZ
2. Ontwerpjaarstukken 2025 VRGZ
3. Ontwerpbegroting 2027 VRGZ
4. Raadsbesluit zienswijze ontwerpjaarrekening 2025 en ontwerpbegroting 2027 VRGZ
5. Zienswijze ontwerpjaarrekening 2025 en ontwerpbegroting 2027 VRGZ

Burgemeester en wethouders van Tiel,
de secretaris, de burgemeester,

Beslissing raad d.d.: 10 juni 2026
de griffier,

Meer informatie:

Team:	Veiligheid en Zorg